

Załącznik
do Uchwały Nr XXVII/369/2013
Rady Miasta Sopotu
z dnia 5 kwietnia 2013r.

**MIEJSKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE NA LATA 2013 – 2016**

Sopot, 2013

Spis treści:

I. Wstęp	3
II. Charakterystyka zjawiska przemocy	4
III. Analiza zjawiska przemocy na terenie miasta Sopotu w latach 2010-2012	5
IV. Cele miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013-2016	9
V. Partnerzy programu	13
VI. Odbiorcy programu	14
VII. Ewaluacja i monitoring	14
VIII. Źródła finansowania programu	16
IX. Podsumowanie programu	16

I. Wstęp

Skuteczne przeciwdziałanie i zwalczanie przemocy w rodzinie wymaga współpracy wielu służb. Wdrożenie w życie Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013 – 2016 (zwanego dalej Programem) jest gwarancją zintegrowanych działań profilaktycznych, interwencyjnych i pomocowych w tym zakresie.

Podstawę prawną Programu stanowią następujące akty:

- 1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).**
- 2. Ustawa z dnia 12.03.2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity - Dz. U. z 2013 poz.182).**
- 3. Uchwała Nr XL/482/2010 Rady Miasta Sopotu z dnia 26 czerwca 2010 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Integracji i Polityki Społecznej Sopotu na lata 2010-2015”.**

Najważniejszą dla realizacji niniejszego Programu jest ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Ustawa ma na celu zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowanie i wspieranie działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.

Głównym celem Programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, a tym samym budowanie skutecznie działającego systemu uwzględniającego lokalne uwarunkowania i rozmiary zjawiska. Zasadniczym celem Programu jest ograniczenie skali zjawiska przemocy domowej. Poprzedni program (na lata 2008-2014) był szczegółowo konsultowany z sopockimi przedstawicielami kluczowych instytucji i organizacji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej oraz stanowił strategię postępowania wobec problemu przemocy w rodzinie. Niniejszy program jest jego rozwinięciem i zakłada, że skutecznym przeciwdziałaniem przemocy domowej jest kompleksowa profilaktyka, ukierunkowanie na ochronę osób doświadczających przemocy oraz edukowanie i korygowanie postaw osób stosujących przemoc.

Program stanowi wspólny strategiczny plan działań wobec problemu przemocy w rodzinie i będzie realizowany wielopoziomowo przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie.

II. Charakterystyka zjawiska przemocy

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie i należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych, o dużej szkodliwości społecznej. Mimo, że przemoc zawsze pojawiała się w relacjach międzyludzkich, dopiero od niedawna mówi się o tym zjawisku znacznie więcej oraz podejmuje różnorodne działania mające na celu jej zapobieganie. Osoby doświadczające przemocy coraz częściej obejmowane są kompleksową ochroną i są bardziej świadome swoich praw i możliwości zmiany sytuacji życiowej. Aby skutecznie zatrzymać i zapobiegać zjawisku przemocy domowej, należy objąć pomocą również osoby stosujące przemoc. Z tego powodu niezbędne jest objęcie ich specjalistycznymi programami: korekcyjno - edukacyjnym stanowiącym załącznik do niniejszego programu oraz psychologiczno-terapeutycznym.

Bardzo ważną kwestię stanowi także objęcie specjalistyczną pomocą krzywdzonych dzieci, które nie mają żadnego wpływu na to, co się z nimi dzieje. Dzieci, przez lojalność wobec swoich najbliższych, rzadko mówią o przemocy, która je dotyka, a z jej skutkami często nie są w stanie poradzić sobie przez całe życie. Doświadczanie przemocy wykształca poczucie winy, nieprawidłowy obraz samego siebie, zaniżoną samoocenę i bezradność. Uczy też nieprawidłowych wzorców zachowań, które zostają przyjęte za normę, stąd też w wielu rodzinach przemoc to zjawisko wielopokoleniowe. Rodzina, w której występuje przemoc nie zaspokaja podstawowych potrzeb psychicznych, a często i bytowych dziecka. Dzieci często są wychowywane przez uwikłane w mechanizm przemocy rodziców i w efekcie zaczynają mieć problemy z prawidłowym funkcjonowaniem społecznym. Drastycznym i często jedynym sposobem zmiany sytuacji jest umieszczenie ich w środowisku zastępczym - domu dziecka lub rodzinie zastępczej.

Próba podsumowania i usystematyzowania podejmowanych działań jest Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013-2016 dla miasta Sopotu.

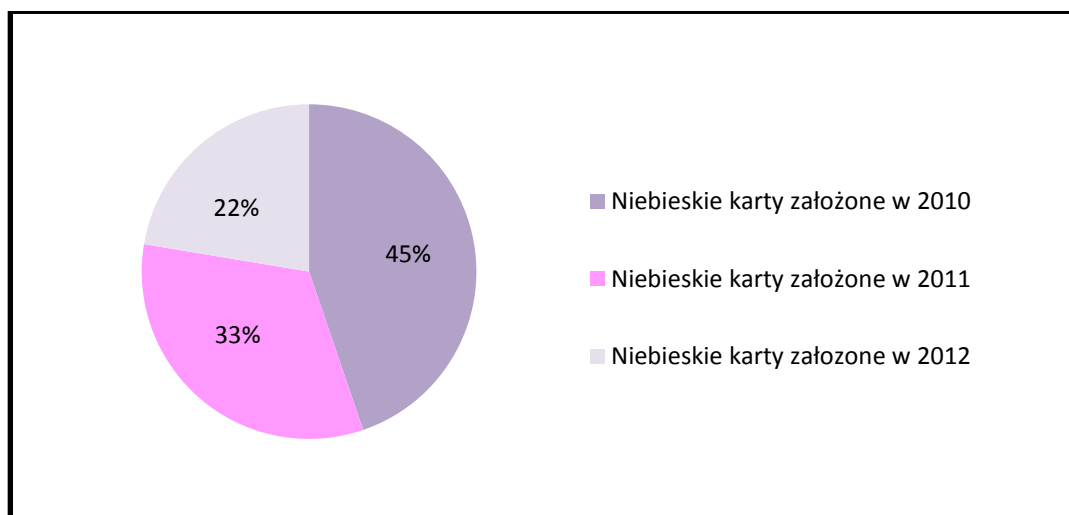
Celem stworzenia Programu jest wprowadzenie szeregu działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, m.in. poprzez podniesienie kompetencji służb społecznych w udzielaniu pomocy osobom doświadczającym przemocy oraz podejmowanie odpowiednich działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

III. Analiza zjawiska przemocy na terenie miasta Sopotu w latach 2010-2012

W latach 2010-2012 w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie doszło do wielu zmian w szczególności legislacyjnych, które w znaczący sposób wpłynęły na modernizację działań ukierunkowanych na zatrzymanie przemocy domowej. Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (zwanego dalej „Zespołem” lub „Zespołem Interdyscyplinarnym”), grup roboczych, podnoszenie kwalifikacji przez pracowników instytucji (tj. Policji, szkół, Urzędu Miasta, MOPS-u, sądu czy prokuratury), prowadzenie działań profilaktycznych - stworzyło podatny grunt do podejmowania dalszych, skutecznych inicjatyw mających na celu zapobieganie przemocy domowej.

Celem analizy zjawiska przemocy na terenie Sopotu jest zobrazowanie, jak na przestrzeni minionych 3 lat kształtowała się dynamika tego problemu.

Tab. 1. Ilość Niebieskich Kart założonych przez Komendę Miejską Policji w Sopocie

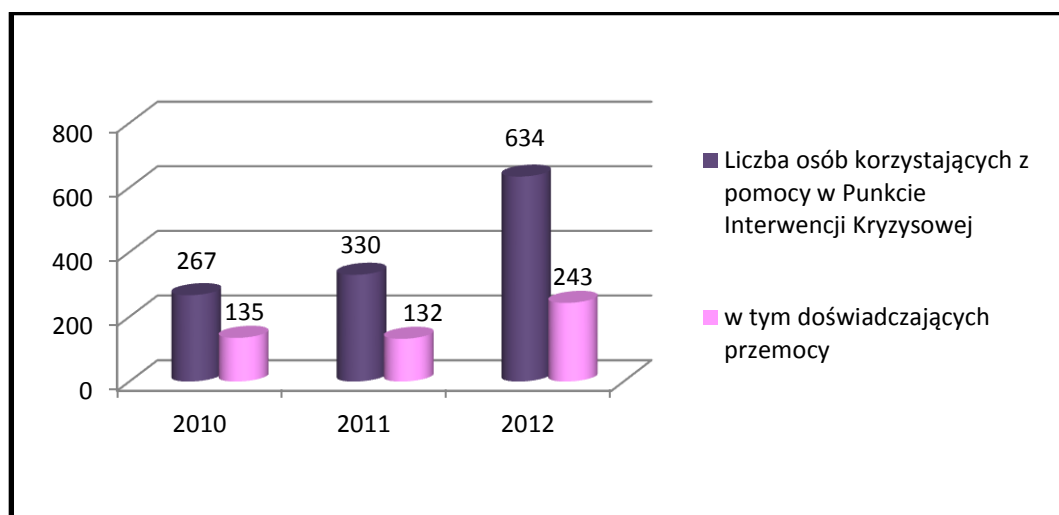
Zmniejszenie ilości wypełnianych Niebieskich Kart (NK) przez Policję spowodowany jest wprowadzonymi zmianami do ustawy, głównie w zakresie upoważnienia innych służb do uruchamiania procedury NK.

Tab.2. Ilość założonych Niebieskich Kart w 2011 i 2012 r. przez sopockie instytucje

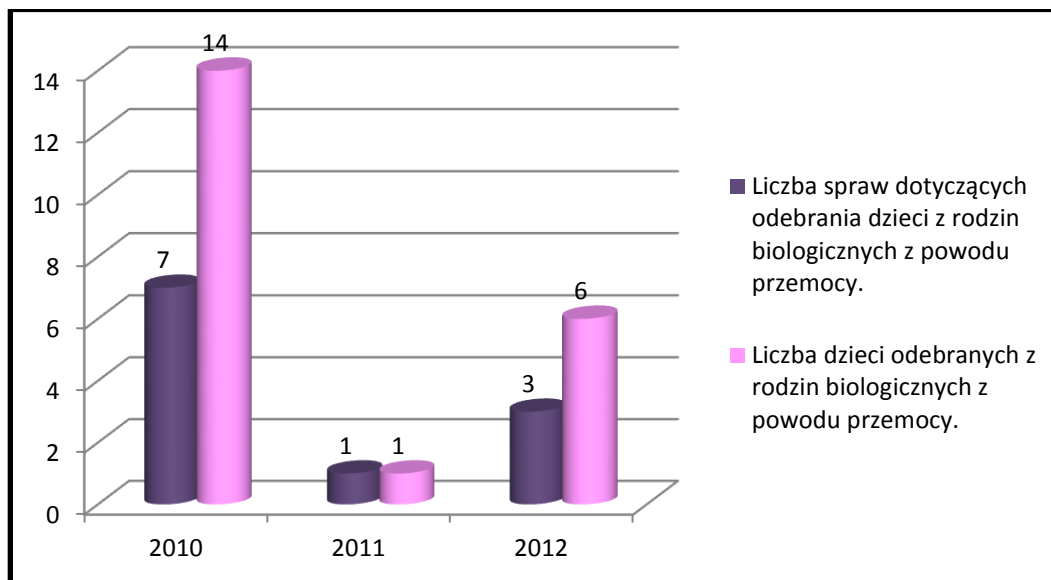
	2011	2012
NK założone przez Policję	47	29*
NK założone przez pracowników socjalnych	0	11
NK założone przez przedstawicieli szkół (edukacja)	0	4
NK założone przez przedstawicieli środowiska medycznego (ochrona zdrowia)	0	0
NK założone przez przedstawicieli komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	0	0
<u>Łącznie</u>	<u>47</u>	<u>44</u>

*Karty przekazane do sopockiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

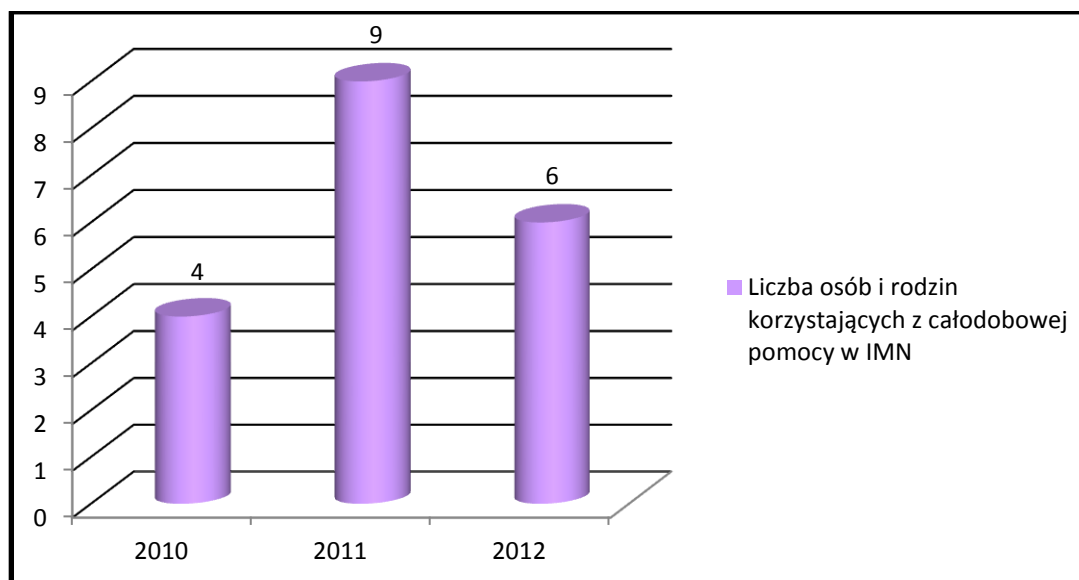
Tab. 3. Liczba osób korzystających z pomocy z Punktu Interwencji Kryzysowej MOPS w Sopocie z powodu przemocy domowej.

Tab.4. Liczba spraw dotyczących odebrania dzieci z rodzin z powodu przemocy domowej oraz liczba odebranych ze środowiska dzieci w latach 2010-2012 na podstawie danych uzyskanych z Sądu Rejonowego w Sopocie - III Wydział Rodzinnych i Nieletnich

Tab.5. Liczba osób korzystających z całodobowej pomocy w Interwencyjnym Miejscu Noclegowym z powodu przemocy w rodzinie na terenie miasta Sopotu.

Jak wynika z powyższych danych statystycznych (patrz *Tab. 2.*, oraz *Tab. 4.*) problem przemocy domowej na terenie miasta Sopotu, podobnie jak w całym kraju jest znaczący. Rok 2012 stał się momentem przełomowym z uwagi na wdrożenie nowej procedury Niebieskiej Karty. Nowa Procedura Niebieskiej Karty (uzupełniona odpowiednim rozporządzeniem z 2011 r.) przeznaczona jest dla przedstawicieli Policji, pracowników socjalnych, przedstawicieli edukacji, ochrony zdrowia oraz członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Jak zauważamy (patrz. *Tab. 2*) w okresie od 2011 do 2012 Niebieskie Kart zostały założone tylko przez trzy instytucje tj. Policję, MOPS i szkoły.

Dzięki spójnym działaniom wielu instytucji oraz kampaniom „Zamień pilota na telefon”, „Jesień życia bez przemocy” i projektem „Bezpieczna Rodzina” i „Kocha, lubi szanuje”, udało się dotrzeć do mieszkańców Sopotu, propagując idee świadka, jako ważnego elementu mogącego zatrzymać przemoc. Podniesiono poziom świadomości mieszkańców miasta, dzięki czemu wielu z nich dowiedziało się, że stosowanie przemocy jest przestępstwem, które podlega karze. Wskazywano, jak rozwiązywać problemy z uwikłaniem w przemoc.

Kolejnym istotnym ogniwem w przeciwdziałaniu przemocy w naszym mieście są działania podjęte przez pracowników Punktu Interwencji Kryzysowej (PIK) oraz Działu Pracy Socjalnej, którzy w Sopocie działają razem według nowatorskiej metody – pracy z osobą doświadczającą przemocy w terenie poza placówką (w miejscu zamieszkania). Ponadto prowadzony jest wieczorny monitoring w środowiskach o wysokim ryzyku przemocy poprzez realizację projektów „Bezpieczna Rodzina”. Pracownicy PIK podejmują działania ukierunkowane na korekcję zachowań osób stosujących przemoc, prowadząc GRUPĘ EDUKACYJNO-KOREKCYJNA DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC. Działania pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sopocie uzupełniają działania Policji oraz kuratorów w kwestii zatrzymania przemocy.

Na podstawie analizy powyższych danych zauważamy, iż coraz więcej osób ujawnia problem przemocy domowej, współpracuje z instytucjami w celu zatrzymania kryzysu i dąży do poprawy jakości swojego życia (patrz *Tab. 2.*)

Z *Tab.5.* wynika, iż 19 osób (matki z dziećmi) w latach 2010-2012 skorzystało z Interwencyjnego Miejsca Noclegowego dla osób doświadczających przemocy. W czasie pobytu w IMN osoby otrzymały wsparcie psychologiczne i socjalne. Trzy osoby

otrzymały mieszkania z zasobów miasta. Za sukces należy uznać fakt, że prokuratura coraz częściej korzysta z prawa i wydaje nakazy opuszczenia lokali przez osoby stosujące przemoc oraz zakazy zbliżania się do poszkodowanych.

IV. Cele miejskiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2013-2016

Celem głównym Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013 – 2016 jest:

Zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013 – 2016:

- 1. Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego d.s. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.**
- 2. Zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy.**
- 3. Podniesienie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie.**
- 4. Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy wyższego poziomu bezpieczeństwa oraz kompleksowego wsparcia.**
- 5. Objęcie osób stosujących przemoc w rodzinie programem korekcyjno-edukacyjnym.**
- 6. Wdrożenie programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie.**

Cel 1. Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego d.s. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Kontakt z sytuacją przemocy w rodzinie jest zwykle trudnym doświadczeniem. Pomocne w rozwiązywaniu często trudnych i skomplikowanych problemów rodziny doświadczającej przemocy, jest działanie interdyscyplinarne specjalistów różnych dziedzin.

Pomoc rodzinie doświadczającej przemocy wymaga zintegrowanych wysiłków wielu specjalistów. Stworzenie wspólnej płaszczyzny pracy dla przedstawicieli różnych instytucji i organizacji zajmujących się pomocą rodzinie borykającej się z przemocą niezwykle podnosi efektywność ich pracy, łagodzi bariery komunikacyjne oraz umacnia społeczne zaufanie w ich kompetencje. Rolą Zespołu jest zaplanowanie, skoordynowanie i usystematyzowanie działań pomocowych dla konkretnej rodziny.

Art. 9a. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zobowiązuje Prezydenta Miasta Sopotu do powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wchodzi przedstawiciele:

- 1) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
- 2) gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 3) Policji;
- 4) oświaty;
- 5) ochrony zdrowia;
- 6) organizacji pozarządowych.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy wchodzi także kuratorzy sądowi, mogą wchodzić także prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zasady funkcjonowania oraz zadania Zespołu określa Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zespół może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

W skład grup roboczych wchodzi przedstawiciele:

- 1) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
- 2) gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 3) Policji;

- 4) oświaty;
- 5) ochrony zdrowia.

W skład grup roboczych mogą wchodzić kuratorzy sądowi, a także przedstawiciele innych podmiotów - specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Prace w ramach grup roboczych są prowadzone w zależności od potrzeb zgłaszanych przez Zespół lub wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach.

Do zadań grup roboczych należy, w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie;
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy;
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy i grup roboczych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych.

Cel 2. Zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie będzie realizowany poprzez następujące działania:

- upowszechnianie informacji o formach wsparcia oraz instytucjach udzielających pomocy osobom doświadczającym i stosującym przemoc w rodzinie m.in. na stronach internetowych, w mediach, plakatach, ulotkach i broszurach dotyczących zjawiska przemocy rodzinie
- opracowywanie i realizacja programów profilaktycznych mających na celu podnoszenie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie;
- zbieranie informacji liczbowych z takich instytucji jak policja, sąd, prokuratura, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sopocie oraz ze stowarzyszeń i fundacji

działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie przy użyciu opracowanych w tym celu kwestionariuszy wypełnianych raz na pół roku;

- przeprowadzenie specjalistycznych szkoleń pogłębiających wiedzę z zakresu przemocy domowej dla policjantów, strażników miejskich, pracowników pomocy społecznej, pedagogów szkolnych, nauczycieli, kuratorów społecznych, lekarzy pierwszego kontaktu, pielęgniarek i higienistek szkolnych, księży i wolontariuszy;
- systematyczne organizowanie akcji informacyjnych skierowanych do świadków przemocy, happeningów i konferencji;
- edukację dzieci i młodzieży z zakresu radzenia sobie z trudnymi emocjami, stresem, itp.

Cel 3. Podniesienie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie będzie realizowany poprzez następujące działania:

- udział w specjalistycznych szkoleniach i warsztatach przedstawicieli grup zawodowych udzielających wsparcia z zakresu przemocy w rodzinie;
- udział w konferencjach, naradach, seminariach i wymiana doświadczeń;
- przygotowanie bazy danych na temat instytucji zajmujących się na terenie Sopotu problemem przemocy, systematyczne uaktualnianie bazy danych wszystkich instytucji i organizacji zajmujących się bezpośrednio i pośrednio problemem przemocy w rodzinie wraz z podejmowanymi przez nie działaniami;
- utworzenie grupy superwizyjnej dla osób zajmujących się problematyką przemocy na terenie Sopotu.

Cel 4. Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy wyższego poziomu bezpieczeństwa oraz kompleksowego wsparcia będzie realizowany poprzez następujące działania:

- powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa psychologicznego i prawnego dla osób doświadczających przemocy oraz ich rodzin;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w Interwencyjnym Miejscu Noclegowym;

- zapewnienie bezpiecznego schronienia dzieciom krzywdzonym w wyniku przemocy domowej;
- tworzenie infrastruktury mającej zwiększyć poziom bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy (przyjazne miejsce przesłuchań dla małoletnich tzw. „Niebieski Pokój” oraz stworzenie miejsca noclegowego dla osób stosujących przemoc);
- pracę socjalną z osobami dotkniętymi przemocą i ich rodzinami;
- prowadzenie grup terapeutycznych, grup wsparcia i zajęć socjoterapeutycznych dla osób doświadczających przemocy.

Cel 5. Objęcie osób stosujących przemoc w rodzinie programem korekcyjno-edukacyjnym:

- realizowanie programu korekcyjno - edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie miasta Sopotu stanowiącego załącznik do niniejszego programu.

Cel 6. Wdrożenie programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie będzie realizowany poprzez następujące działania:

- opracowanie i realizowanie programu psychologiczno-terapeutycznego zgodnie z wytycznymi Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

V. Partnerzy programu

Koordynatorem Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013 – 2016 jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie, przy współpracy z następującymi podmiotami:

- Policja,
- Sąd,
- Prokuratura Rejonowa,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ochrona zdrowia,
- przedszkola, szkoły, inne placówki (np. dom dziecka),
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,
- organizacje pozarządowe,
- media,

- Straż Miejska,
- Kościoły

VI. Odbiorcy programu

Odbiorcami Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013 – 2016 są następujące osoby:

- osoby doświadczające przemocy w rodzinie,
- osoby stosujące przemoc,
- pracownicy instytucji i organizacji zajmujących się pomocą na rzecz osób i rodzin dotkniętych przemocą,
- społeczność lokalna.

VII. Ewaluacja i monitoring

Monitorowanie programu będzie prowadził Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie, na podstawie zebranych informacji, przekazywanych przez jednostki uczestniczące w realizacji.

Wskaźniki osiągnięcia celów będą mierzone systematycznie w okresach rocznych sprawozdań zgodnie z tabelą poniżej. Ostateczne efekty realizacji programu zostaną podsumowane w roku 2017, po zakończeniu przewidzianego okresu jego realizacji.

Działanie	Wskaźnik	Realizatorzy
Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;	-Ilość członków Zespołu	Prezydent Miasta Sopotu
Upowszechnianie informacji o formach wsparcia oraz instytucjach udzielających pomocy osobom doświadczającym i stosującym przemoc w rodzinie m.in. na stronach internetowych, w mediach, plakatach, ulotkach i broszurach dotyczących zjawiska przemocy rodzinie.	- Liczba rozpowszechnionych w ogólnodostępnych miejscach publicznych informatorów, ulotek, broszur, plakatów; - Liczba osób korzystających z pomocy socjalnej, psychologicznej, pedagogicznej i prawnej; - Ilość zgłaszanych spraw do instytucji (MOPS, Policja, Sąd, Prokuratura).	Zespół Interdyscyplinarny
Opracowywanie i realizacja programów profilaktycznych mających na celu podnoszenie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie.	- Ilość opracowanych programów profilaktycznych; - Ilość zrealizowanych programów profilaktycznych.	Zespół Interdyscyplinarny, MOPS Sopot
Przeprowadzenie specjalistycznych szkoleń pogłębiających wiedzę z zakresu przemocy domowej dla policjantów,	- Liczba osób przeszkolonych z zakresu przemocy domowej	Zespół Interdyscyplinarny

strażników miejskich, pracowników pomocy społecznej, pedagogów i psychologów szkolnych, nauczycieli, kuratorów społecznych, lekarzy pierwszego kontaktu, pielęgniarek i higienistek szkolnych, księży i wolontariusz.		
Systematyczne organizowanie akcji informacyjnych skierowanych np. do świadków przemocy, happeningów i lokalnych spotkań z mieszkańcami.	- Ilość zorganizowanych akcji i happeningów.	Zespół Interdyscyplinarny
Edukacja dzieci i młodzieży z zakresu radzenia sobie z trudnymi emocjami, stresem, rozwiązywanie konfliktów.	- Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w programach edukacyjno – informacyjnych.	Zespół Interdyscyplinarny
Przygotowanie bazy danych na temat instytucji zajmujących się na terenie Sopotu problemem przemocy, systematyczne uaktualnianie bazy danych wszystkich instytucji i organizacji zajmujących się bezpośrednio i pośrednio problemem przemocy w rodzinie wraz z podejmowanymi przez nie działaniami.	- Ilość instytucji udzielającej pomocy osobą uwikłanym w przemoc.	Zespół Interdyscyplinarny
Utworzenie grupy superwizyjnej dla osób zajmujących się problematyką przemocy m.in. dla pracowników socjalnych, kuratorów społecznych, wychowawców placówek opiekuńczo-wychowawczych; policjantów.	- Liczba osób uczestniczących w superwizji.	Zespół Interdyscyplinarny
Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa psychologicznego i prawnego dla osób doświadczających przemocy oraz ich rodzin.	- Liczba osób korzystających z poradnictwa psychologicznego i prawnego.	MOPS Sopot
Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w Interwencyjnym Miejscu Noclegowym.	- Liczba osób korzystających z IMN w Sopocie.	MOPS Sopot
Zapewnienie bezpiecznego schronienia dzieciom krzywdzonym w wyniku przemocy domowej.	- Liczba dzieci odebranych z rodzin biologicznych - Liczba dzieci umieszczonych w placówkach lub rodzinnej pieczy zastępczej z powodu przemocy domowej.	MOPS Sopot, Dom Dziecka
Tworzenie infrastruktury mającej zwiększyć poziom bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy	- Liczba interwencyjnych miejsc noclegowych dla osób doświadczających przemocy; - Ilość miejsc przystosowanych do przesłuchań dzieci dotkniętych przemocą; - Liczba miejsc w Mieszkaniach Chronionych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	Zespół Interdyscyplinarny
Prowadzenie grup terapeutycznych, grup wsparcia i zajęć socjoterapeutycznych dla osób doświadczających przemocy.	- Liczba osób korzystająca z wymienionych form pomocy	MOPS Sopot, Poradnia Psychologiczna – Pedagogiczna
Realizowanie programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie miasta Sopotu (załącznik)	- Liczba osób korzystających z oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych.	MOPS Sopot
Opracowanie i realizowanie programu psychologiczno-terapeutycznego zgodnie z wytycznymi Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.	- Ilość opracowanych programów - Ilość uczestników programów psychologiczno -terapeutycznych	MOPS Sopot, Poradnia Psychologiczna – Pedagogiczna

VIII. Źródła finansowania programu

Zakłada się pozyskiwanie środków finansowych z budżetu gminy lub źródeł zewnętrznych między innymi z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej lub środków UE. W ramach źródeł finansowania Programu nie oszacowano wysokości środków planowanych do pozyskania na jego realizację w kolejnych latach, bowiem zasady ubiegania się o dotacje oraz dofinansowywania do programów i grantów ustanawiane są na bieżąco, najczęściej w roku budżetowym. Ponadto przeciwdziałanie przemocy domowej jest zbiorem działań podlegających dużej dynamice, a co za tym idzie nie jest możliwe precyzyjne określenie środków niezbędnych na realizację priorytetów, które w roku 2016 mogą różnić się znacznie od dzisiejszych.

IX. Podsumowanie programu

Miejski program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie opracowany na lata 2013-2016 zakłada ciągłość w realizacji wytyczonych kierunków działań, a także otwartość na propozycje nowych rozwiązań. Program będzie wdrażany we współpracy z lokalnymi instytucjami, placówkami, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami zajmującymi się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie.